

حقوق بین الملل بشردوستانه

در فقه شیعه

زین العابدین زینالپور فتاحی



سرشناسه	زینالپور فتاحی، زین‌العابدین، ۱۳۵۳ -
عنوان و نام پدیدآور	حقوق بین‌الملل بشر دوستانه در فقه شیعه/ زین‌العابدین زینالپور فتاحی.
مشخصات نشر	ارومیه: بوتاه، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۳۳۱ص.
شابک	۹۵۸-۶۰۰-۷۹۵۲-۵۷-۳: ۲۵۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	فنیبا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۳۳۱-۳۱۷.
موضوع	حقوق بین‌الملل بشر دوستانه (فقه)
موضوع	(Humanitarian law (Islamic law
موضوع	حقوق بین‌الملل اسلامی
موضوع	(International law (Islamic law
رده بندی کنگره	۱۳۹۷۷ح۹۵/۲۳۰/۱BP
رده بندی دیویی	۲۹۷/۴۸۳
شماره کتابشناسی ملی	۵۵۰۸۰۰۸
تقدیم به:	روان پاک همایون، مهدیان اسلام ناب محمدی (صلی الله علیه و آله)

حقوق بین الملل بشردوستانه در فقه شیعه

مؤلف: زین‌العابدین زینالپور فتاحی

- ناشر: بوتاه نشر
- نوبت چاپ: اول
- شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
- قیمت: ۲۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۵۸-۶۰۰-۷۹۵۲-۵۷-۳

ارومیه- میدان شهدا (بالودروازسی)- ابتدای خیابان حافظ ۲- مجتمع تجاری

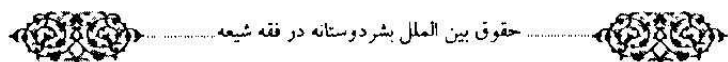
آذربایجان- پلاک ۱۸- تلفن: ۳۲۲۲۱۷۷۶-۰۴۴

Butanashr@gmail.com

کلیه حقوق چاپ برای مؤلف محفوظ است



بوتاه نشر



فهرست مطالب

۷.....	مقدمه
۱۵.....	تعریف حقوق بشر
۱۶.....	تعریف حقوق بشردوستانه
۱۸.....	تعریف اصطلاحات مسلحانه بین المللی
۱۹.....	تعریف جنگ در حقوق موضوعه ایران
۲۰.....	تعریف جنگ جهاد در حقوق اسلامی و فقه شیعه
۲۱.....	ماهیت حقوق بشردوستانه
۲۲.....	تاریخچه حقوق بشردوستانه در اسلام و حقوق مدون غربی
۲۸.....	حقوق بشردوستانه در معاهدات بین المللی
۳۱.....	کنوانسیونهای ژنو ۱۹۴۹ و پروتکل های الحاقی ۱۹۷۷
۳۴.....	حقوق بشردوستانه در اسلام
۴۳.....	مبانی حقوق بشردوستانه در فقه شیعه
۴۵.....	اصل کرامت
۵۲.....	اصل رفتار عادلانه
۵۴.....	اصل حرمت جان بشر
۵۸.....	اصل منع تجاوز به غیر نظامیان
۶۰.....	اصل ترحم



- ۶۱ اصل منع فساد در زمین
- ۶۱ اصل تناسب و تمایز
- ۶۳ اصول اساسی حقوق بشردوستانه در قوانین و مقررات بین المللی
- ۶۶ وجه اشتراک و افتراق حقوق بشردوستانه غربی با حقوق بشردوستانه اسلامی
- ۷۴ ضمانت اجرای حقوق بشردوستانه در فقه شیعه و حقوق موضوعه
- ۷۷ بررسی اقدام ضمانت اجرا در حقوق بشردوستانه
- ۷۸ ضمانت اجرای پیشترانه
- ۸۱ ضمانت اجرای داخلی و بین المللی
- ۸۳ ضمانت اجرای حقوقی و غیر حقوقی
- ۸۴ نگاهی به چالش ها و اشکالات
- ۸۵ عدم تشکیل دولت های حامی
- ۸۷ عدم پیگیری کیفری مطلوب
- ۸۷ لایک بودن حقوق بشر دوستانه غربی
- ۹۰ ضمانت اجرای قواعد بشر دوستانه در اسلام و فقه شیعه
- ۱۰۰ ضمانت اجرا در قوانین موضوعه ایران
- ۱۰۳ اشخاص مورد حمایت حقوق بشردوستانه در فقه امامیه
- ۱۰۴ زنان و کودکان

حقوق بین الملل بشردوستانه در فقه شیعه

- ۱۰۹..... ضرورت نظامی در حقوق بشردوستانه
- ۱۱۲..... جایگاه اضطرار در فقه
- ۱۱۴..... ارتباط حقوق ضرورت
- ۱۲۱..... مستندات روایی حمایت از زنان و کودکان
- ۱۲۴..... مستندات فقهی حمایت از زنان و کودکان
- ۱۳۰..... سالمندان و روحیون
- ۱۳۲..... حمایت از سالمندان و روحانیون در اسناد بین المللی
- ۱۳۳..... مستندات روایی
- ۱۳۵..... مستندات فقهی
- ۱۴۲..... حمایت از سایر اشخاص غیرنظامی
- ۱۵۸..... مجروحین و بیماران
- ۱۵۹..... بررسی حمایت از مجروحین و بیماران در اسناد بین المللی
- ۱۶۷..... مستندات روایی
- ۱۷۰..... مستندات فقهی
- ۱۷۶..... حمایت از مجروحین و بیماران در مخاصمات داخلی
- ۱۷۷..... مستندات
- ۱۸۸..... اجساد نیروهای متخاصم در حقوق بشردوستانه



مستندات روایی.....	۱۹۰
مستندات فقهی.....	۱۹۴
حمایت از اجساد در اسناد بین المللی حقوق بشردوستانه.....	۲۰۶
امان، آمان و جاسوسان.....	۲۱۲
مستندات روایی.....	۲۲۱
مستندات فقهی.....	۲۲۴
حمایت از اموال و محیط زیست در فقه شیعه.....	۲۳۱
انواع اماکن در مخاصمات مسلمانان.....	۲۳۲
مستندات فقهی.....	۲۴۲
حمایت از اماکن در اسناد بین المللی.....	۲۴۶
مستندات روایی و فقهی.....	۲۶۷
مستندات بین المللی حمایت از اموال.....	۲۷۰
حمایت از اموال در مخاصمات داخلی.....	۲۷۳
مستندات روایی و فقهی.....	۲۸۵
حمایت از محیط زیست.....	۲۹۳
نتیجه گیری.....	۳۱۱
منابع فارسی.....	۳۱۷
منابع انگلیسی.....	۳۳۱



بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قدمه

دین مقدس اسلام از آغازین روزهای خود همواره زیر بمباران انواع تهمتهای افتراها بوده و هست. تهمت ها و افتراهایی که با هدف تحریف حربه درخشان آن و ممانعت از نفوذ روزافزون و همه گیر آن هر روز با رنگ و لعابی نو عرضه می گردیده است. غافل از آن که نور خدا خاموش نشدنی است هر چند کافران و مشرکان خوششان نیاید. **يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نَوْرًا بَأْتَاهُمْ هِهْمًا وَيَأْتِي اللَّهَ إِلَّا أَنْ يُنِيرَ نُورُهُ** وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ (توبه/۳۲). در عصر حاضر نیز دشمنان اسلام با تهمت جنگ طلب بودن و خشونت و دربرگیرنده به میدان مبارزه با اسلام آمده و در صددند با خلق گروهها و عناصر نادان خشن و وحشی مانند داعش و القاعده و ... چنین به جهانان القا نمایند که اسلام دین خشن و بی منطقی بوده و ارزش گرایش و پیشرفت را ندارد. علی رغم این که آنان خود به نیکی به گداز و کذب بودن سخن خود به خوبی آگاه هستند. هدف عمده آنان خدشه دار نمودن چهره نورانی اسلامی است که اکنون ایران اسلامی پرچمدار ارائه آن به جهانیان

است. تا شاید به گمان خود از تبدیل شدن آن به الگویی تام و تمام در جهان و در پیش چشم مسلمانان و دیگر کشورها ممانعت به عمل آورند. از افتخارات اسلام داشتن دستورالعمل‌ها و قوانین بسیار مرفی در حوزه مخاصمات مسلحانه اعم از بین المللی و داخلی است. قرآینی که بیش از ۱۴۰۰ سال قبل توسط شخص رسول مهربانی و ختم انبیا محمد مصطفی صلی الله علیه و آله بنا نهاده شده و توسط سلسله خاندانی امامان معصوم علیهم السلام به رشد و شکوفایی رسیده است. مباحثی که امروز تحت عنوان حقوق بین الملل بشردوستانه مورد بررسی قرار می‌گیرد. عناصر مورد حمایت در مخاصمات از اساسی‌ترین محورهای حقوق بشردوستانه است که به صورت گسترده در مقررات حقوق بشردوستانه معاصر و علی‌الخصوص در فقه امامیه مورد مذاقه و بررسی قرار گرفته است. در این میان عنصر مهم و اساسی حقوق بشردوستانه یعنی افراد انسانی، برخوردار از این حمایت‌ها از جایگاه ویژه‌ای برخوردارند به نحوی که بررسی اسناد گواه آن است که تمام محدودیت‌های اعمال شده حتی در مورد ادوات جنگی و شیوه‌های جنگی با توجه و لحاظ شخصیت و رتبه انسان بوده است. روشن است که هدف اصلی از ایجاد محدودیت در به‌کارگیری



تسلیمات جنگی و یا جلوگیری از کاربرد شیوه‌های غیرانسانی در جنگ، حمایت از افراد انسانی است که در گیر و دار جنگ، اکثر خدمات را متحمل می‌شوند. لذا با توجه به اهمیت موضوع، لازم است از ابعاد گوناگون با نگاهی به منابع فقه امامیه علیهم‌السلام و با بذل توجه به اسناد بین‌المللی مربوط به حقوق بشردوستانه جنبه‌های حمایتی حقوق بشردوستانه مورد کنکاش و بحث قرار گیرد. این مسأله از این نظر حائز اهمیت است که فقهای عظام شیعه با بهره‌گیری از چشمه سار زلال وحی و سنت نبوی و ولوی، آن هم قرن‌ها پیش از شکل‌گیری اسناد بین‌المللی مربوط به صورت گسترده و مستند و مستدل این بحث را در آثار فقهی خود مطرح کرده‌اند که توجه جدی به آن‌ها می‌تواند در عصر فعلی، بستری جدی و کارآمدی را پیش روی محققین قرار دهد. این پژوهش تکاپویی نظامی و عقلانی است که می‌کوشد با تکیه بر آموزه‌های اصیل فقه شیعه، منبث از چشمه سار قرآن کریم، پیامبر اعظم (ص) و امامان معصوم علیهم‌السلام است موضوع حقوق بشر دوستانه را شکافته و مورد بحث قرار داده و مترقی بودن و مطهر بودن دامن اسلام از اتهامات ناروای جهان غرب نسبت به شریعت اسلامی را مجدداً به نمایش بگذارد.